

Kaupunginjohtajien ja pormestareiden luontojulkilausuma 2025

Esipuhe

Me, Suomen kymmenen suurimman kaupungin pormestarit ja kaupunginjohtajat, laadimme Tampereella 11.9.2024 yhteisen julkilausuman osoittaaksemme sitoumuksemme luontokadon pysäyttämiseen ja luonnon monimuotoisuuden vahvistamiseen. Tällä julkilausumalla päivitämme yhteisiä tavoitteitamme ja toimenpiteitämme.

Me ymmärrämme luonnon itseisarvon, luonnon monimuotoisuuden merkityksen ja tunnistamme luontokadon vakavuuden ja sen ratkaisemisen kiireellisyyden. Luonnon monimuotoisuus on elintärkeää ihmisten hyvinvoinnille, turvallisuudelle ja terveydelle, sillä se takaa puhtaan ilman ja veden, turvaa toimivan maaperän ja ruoantuotannon sekä auttaa sopeutumaan muuttuvaan ilmastoon. Haluamme vaalia ihmisten ja muun luonnon yhteistä terveyttä. Monimuotoinen luonto vahvistaa samalla kaupunkien elinvoimaa, taloutta ja houkuttelevuutta asuinpaikkana ja investointikohteena. Haluamme yhteensovittaa luonnon monimuotoisuuden vahvistamisen ja elinkeinoelämän toiminnan. Näemme tärkeänä, että luonto säilyy monimuotoisena myös tuleville sukupolville turvaten heidän hyvinvointiaan.

Kaupunkimme ovat avainasemassa Kunmingin-Montrealin maailmanlaajuisen biodiversiteettiviitekehityksen sekä EU:n biodiversiteettistrategian tavoitteiden toteuttamisessa, joiden mukaan luontokato pysäytetään vuoteen 2030 mennessä ja käännetään heti tämän jälkeen elpymisuralle. Kaupunkeina haluamme olla aktiivisia toimijoita tässä työssä sekä Suomen tulevan luonnon monimuotoisuuden strategian toteuttamisessa. Pyrimme toimillamme edistämään luontoposiitivisuutta, eli tuottamaan luonnolle enemmän hyötyä kuin haittaa.

Kaupunkien rooli luonnon monimuotoisuuden vahvistamisessa ulottuu omia toimia laajemmalle. Kaupunkialueilla toimiva elinkeinoelämä, asukkaat, kansalaisjärjestöt sekä koulutus- ja tutkimuslaitokset luovat tietoa ja toteuttavat ratkaisuja luontokadon pysäyttämiseksi. Kaupungit toimivat mahdollistajana, suunnannäyttäjänä ja tärkeänä yhteistyökumppanina tälle työlle.

Olemme jo pitkään kaupunkina tehneet toimia luonnon monimuotoisuuden vahvistamiseksi ja lähiluonnon turvaamiseksi ja sitoudumme jatkamaan tätä työtä entistä tavoitteellisemmin. Otamme kokonaisvaltaisesti ja monipuolisesti käyttöön luontokadon pysäyttämistä edistäviä käytäntöjä ja keinoja ja kehitämme niitä lisää.

Rakennettu ympäristö on keskeisessä roolissa kaupunkiluonnon vahvistamisessa, mikä edellyttää oman aktiivisen toimintamme lisäksi yhteistyön tiivistämistä rakennusteollisuuden kanssa.

Haluamme esimerkillämme kannustaa muita kaupunkia Suomessa ja kansainvälisesti huomioimaan luonnon monimuotoisuuden turvaamisen ja vahvistamisen kaupunkien kasvaessa. Samalla vaikutamme ilmastomuutoksen hillintään hiilidioksidinielujen kautta ja siihen sopeutumiseen.

Sovitut toimet

Olemme päivittäneet Espoossa 5.9.2025 Tampereella vuonna 2024 sovittuja tavoitteita ja toimia seuraavasti luontotoimiemme vauhdittamiseksi:

1. Sitoudumme kehittämään ja ylläpitämään kaupunkiemme siniviherrakennetta luonnon monimuotoisuuden tukemiseksi ja kaupunkilaisten hyvinvoinnin edistämiseksi. Lähiluonnon turvaamisen lisäksi huomioimme luontovaikutukset maankäytössä ja sen suunnittelussa. Pyrimme huomioimaan myös hankintojemme luontovaikutukset.

2. Haluamme nostaa luontoposiitiivisuutta koskevat tavoitteet ilmastonmuutoksen hillinnän rinnalle vuoden 2025 strategiapäivityksen yhteydessä. Selvitämme, mitä luontokadon pysäyttäminen vuoteen 2030 mennessä kaupungiltamme vaatii ja toteutamme aktiivisesti tavoitteen vaatimia toimenpiteitä. Asetamme kaupungeillemme konkreettiset, mitattavat luontotavoitteet, joissa pyrimme yhteisiin käytäntöihin ja mahdollisimman hyvään vertailtavuuteen. Toteutamme lievennyshierarkiaa ja sitoudumme hyödyntämään kaupunkien yhteisiä mittareita luonnolle aiheutettujen haittojen ja parannusten arvioinnissa.

3. Tuemme ja kiritämme sekä EU:ta että Suomen valtiota ennakoitavan ja pitkäjänteisen luonnon monimuotoisuutta turvaavan sääntelyn laadinnassa ja toimeenpanossa. Näemme, että toteutettavan ja alueiden erityispiirteet huomioivan tuloksen aikaansaamiseksi myös kasvukeskusten osalta kaupunkien tulee olla vahvasti mukana toimeenpanon suunnittelussa. Olemme valmiita ensimmäisten joukossa edistämään kehittyvien, luonnon monimuotoisuutta vahvistavien toimintamallien käyttöönottoa, kuten esimerkiksi ekologista kompensatiota tarkoituksenmukaisissa hankkeissa, jotta parhaat käytännöt juurtuvat nopeasti ja laajasti. Tuemme luonnonarvomarkkinoiden syntyä ja käyttöä luontokatoa hillitsevien käytänteiden tukemiseksi.

4. Yhdistämme voimavarojamme luonnon monimuotoisuustyössä ja EU:n ennallistamisasetuksen kansallisen toimeenpanosuunnitelman laadinnassa. Toimimme esimerkkeinä Suomessa ja kansainvälisesti jakamalla parhaita käytäntöjämme. Kehitämme yhteisiä aloitteita ja hankkeita muiden kaupunkien, kaupunkiseutujen ja sidosryhmien, kuten yritysten, tutkimuslaitosten sekä kansalais- ja asukasjärjestöjen kanssa. Kiritämme luontotoimien kunnianhimoa kansainvälisissä verkostoissamme nostamalla esiin konkreettisia, mitattavia toimia sekä kaupunkien yhteistyön saavutuksia.

5. Osaltamme vahvistamme koulutusta ja tiedonsaantia luontokadon pysäyttämisessä ja korostamme luonnon monimuotoisuutta eri palveluissamme. Viestimme aktiivisesti luonnon monimuotoisuuden merkityksestä niin asukkaille, sidosryhmille kuin kaupungin henkilöstölle ja päättäjille.

6. Kokoonnumme kerran vuodessa Luontofoorumiin arvioidaksemme edistystä. Vuonna 2026 tapaamme Lahdessa.

Espoossa 5.9.2025

Kai Mykkänen, Espoo, kaupunginjohtaja
Daniel Sazonov, Helsinki, pormestari
Timo Koivisto, Jyväskylä, kaupunginjohtaja
Soile Lahti, Kuopio, kaupunginjohtaja
Niko Kyynäräinen, Lahti, kaupunginjohtaja
Ali Alatossava, Oulu, kaupunginjohtaja
Lauri Inna, Pori, kaupunginjohtaja
Ilmari Nurminen, Tampere, pormestari
Piia Elo, Turku, pormestari
Pekka Timonen, Vantaa, kaupunginjohtaja